

Vaikystėje išgirstos frazės įstringa mūsų sąmonėje ir lydi net kai esame suaugę. Ir jos neretai lemia, kaip elgiamės su pinigais: ar esame linkę taupyti, investuoti, rizikuoti ar, atvirkščiai, vengiame bet kokių pokyčių. Apie tai, kaip vaikystėje išgirsti mitai veikia mūsų požiūrį į pinigus ir kaip juos pakeisti sąmoningesniu finansiniu elgesiu, pasakoja „Luminor“ kasdienės bankininkystės vadovė Aušrinė Mincienė.

Santykis su pinigais įprastai formuojasi dar tada, kai apie juos žinome labai nedaug. Deja, kai kurie iš vaikystėje girdėtų teiginių ne tik nepadedą, bet ir riboja mūsų finansinį potencialą.

„Vaikystėje išgirstos frazės neabejotinai formuoja mūsų santykį su pinigais, tačiau jos nėra nuosprendis visam gyvenimui. Suprasdami, iš kur kyla mūsų finansiniai įsitikinimai, galime juos keisti ir mąstyti sąmoningiau. Finansinė sėkmė priklauso ne nuo to, kiek pinigų turime šiandien, o nuo to, kaip apie juos galvojame. Keisdami požiūrį, galime keisti ir savo finansinę ateitį“, – pasakoja A. Mincienė.

„Pinigai ant medžių neauga“

Greičiausiai šią frazę vaikystėje girdėjo ne vienas. Ji teigia, kad pinigai yra riboti ir sunkiai gaunami. Ir nors pati frazė nėra neteisinga, vis dėlto, anot ekspertės, ji gali formuoti požiūrį, kuris suaugus virst baime rizikuoti, investuoti ar net keisti darbą.

„Jeigu nuo vaikystės girdime, kad pinigų visada trūksta, natūralu, kad suaugę pradedame bijoti jų netekti. Dėl to renkames saugiausius, bet ne būtinai geriausius sprendimus, pavyzdžiui, laikome visas santaupas „kojinėje“, kol jos nuvertėja, vietoje to, kad dalį jų investuotume, vengiame naujų profesinių galimybių, bijodami prarasti stabilias pajamas, ir panašiai“, – aiškina A. Mincienė.

Anot jos, pinigai neturi būti tikslas savaime. Jie yra įrankis, kuris padeda kurti norimą gyvenimą, finansinį saugumą, siekti tikslų. Jei į pinigus žiūrėsime kaip į priemonę, o ne kaip į galutinę stotelę, finansiniai sprendimai taps ryžtingesni ir atneš daugiau naudos, pabrėžia ekspertė.

„Kalbėti apie pinigus negražu“

Taip pat, kai kuriose šeimose pinigų tema vis dar laikoma tabu, apie finansus nekalbama net artimiausioje aplinkoje. Tačiau tokia tylą turi savo kainą: šitaip užaugę žmonės yra mažiau finansiškai raštingi, nežino, kaip planuoti biudžetą ar net derėtis dėl geresnio atlyginimo.

„Atviri pokalbiai apie pinigus padeda prisijaukinti ir pažinti finansų pasaulį. Be to, kalbėdamiesi tokiomis temomis stipriname ir santykius šeimoje, kartu priimdami išlaidų sprendimus, planuodami biudžetą arba siekdami užsibrėžtų ilgalaikių tikslų“, – teigia A. Mincienė.

Ekspertės teigimu, kalbėtis apie pinigus nereikia tik girtis pasisekimais arba skųstis dėl iškilusių sunkumų, o veikiau planuoti bei ieškoti sprendimų, dalintis įžvalgomis ir pamokomis. Kuo anksčiau šeimos nariai pradeda diskutuoti apie finansus, tuo stipresnis gali tapti jų finansų valdymas.

„Taupyk kiekvieną centą ir būsi turtingas“

Mokėti taupyti svarbu, jei siekiame būti finansiškai raštingi, tačiau vien to šiandien nebepakanka. Sparčiai besikeičiančioje ekonominėje aplinkoje pinigų vertė gali kristi, tokiu atveju, vien tik taupydami, dalį santaupų galiausiai prarasime.

„Turtas kuriamas ne tik taupant, bet ir investuojant. Investicijos leidžia pinigams išlaikyti ir didinti savo vertę, todėl pinigai turi dirbti jums, ne tik gulėti sąskaitoje. Investuodami galime susikurti papildomą pajamų šaltinį arba sukaupti lėšų didesniems tikslams, pavyzdžiui, naujam būstui, vaikų mokslams ar oriai senatvei. Kartu šitaip mokomės ir planuoti savo finansus, mąstyti strategiškai, ko labai reikia siekiant finansinės laisvės“, – akcentuoja A. Mincienė ir primena, kad investavimas visada yra susijęs su rizika.

„Geriau žvirblis rankoje nei briedis girioje“

Ši patarlė moko rinktis saugumą vietoje didesnės, bet neapibrėžtos naudos. Tačiau per didelė rizikos baimė ilginiui gali stabdyti augimą.

„Rizika finansų pasaulyje nėra blogis, tačiau svarbu, kad ji būtų apskaičiuota ir mums priimtina. Jei galime sau leisti tam tikrą rizikos lygį, greičiausiai tai taps galimybe, o ne grėsme. Tai yra, jei žinome, kiek rizikos galime prisiimti neprarasdami finansinio saugumo, galime strategiškai siekti didesnės grąžos. Nors saugus kelias ir atrodo patikimas, jis ne visada veda į didelį finansinį proveržį, jei būtent jo siekiame“, – sako A. Mincienė.

Ekspertė pabrėžia, kad rizikos tolerancija yra labai individuali, ji priklauso nuo žmogaus pajamų, gyvenimo etapo, finansinių tikslų ir net psichologinio komforto ribų. Todėl svarbu reguliariai vertinti savo finansinę situaciją ir, jei leidžia aplinkybės, nebijoti žengti už „saugios zonos“ ribų. Kartais „briedis girioje“ yra galimybė, kuri gali pakeisti jūsų finansinę ateitį. Svarbiausia žinoti, kaip to siekti atsakingai, apibendrina A. Mincienė.

„Pinigai ant medžių neauga“ ir kiti melai, kuriuos apie finansus
girdėjome vaikystėje

